

Stockholm 2008-08-08

Registrator
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över delbetänkande av utredningen Patientens rätt, Vårdval i Sverige (SOU 2008:37)

Sveriges Psykologförbund har erhållit ovan rubricerade utredning på remiss och lämnar här följande yttrande.

Vårdvalsmodell

Psykologförbundet anser att modellen ”Fri etablering genom en nationell vårdvalsmodell” är att föredra. Argumenten för denna modell är att man säkerställer att alla patienter ges lika vård på lika villkor oavsett var i landet man bor.

Psykologförbundet skulle därför gärna se en nationellt fastlagd viktning av ersättningen utifrån bl.a. socioekonomiska faktorer samt en större del capiteringsersättning. Vi kan med viss oro se friheten till ersättningsmodeller som ett problem. Av erfarenhet från vår egen yrkeskår har besöksersättningen som finns i Vårdval Stockholm inneburit ett problem när det gäller behandling, bland annat av psykolog, som tar längre tid per besök och därmed ökar personalkostnaden per besök. En fastlagd ersättningsmodell utifrån måluppfyllelse skulle vara önskvärd och vara ännu ett incitament för vårdgivare att sträva efter maximal kvalitet.

Det är också en viktig princip att alla vårdgivare ges möjlighet att etablera en primärvårdsverksamhet på samma villkor och att det finns tydliga och enhetliga regler att verka inom. Förbundet anser att fördelarna med en nationellt reglerad vårdvalsmodell överväger de nackdelar som nämns i utredningen. Utredningens förslag om fri etablering genom en regional vårdvalsmodell är enligt förbundet ett sämre alternativ. I synnerhet eftersom ambitionen är att det på sikt ska införas en nationell vårdvalsmodell. Det är förbundets uppfattning att det krävs nationell reglering för att uppnå målen med att patienterna ska ges lika vård på lika villkor. Att först utveckla regionala vårdvalmodeller för att sedan övergå till en nationell vårdvalmodell är enligt förbundet inte rationellt.

”Fri etablering genom husläkarlag” är enligt Sveriges Psykologförbund det bästa alternativet.

Primärvårdens uppdrag

Förbundet delar utredningens uppfattning att primärvårdens grunduppdrag ska fastställas nationellt. Det är viktigt att primärvårdens grunduppdrag tydliggörs och preciseras, i synnerhet när det gäller vilka insatser som patienterna ska ha tillgång till samt kompetenskraven på personal som ska tillhandahålla dessa insatser. Härigenom garanteras patienterna tillgång till vårdinsatser på lika villkor, i vart fall på basnivå. Vi anser att grunduppdraget inte ska fastställas av regeringen utan att rimligen Socialstyrelsen får i uppdrag att fastställa grunduppdraget och att tillse att detta efterföljs av sjukvårdshuvudmännen.

Vi menar dock att det i utredningen beskrivna delarna i primärvårdsuppdraget allt för lite tydliggör behovet av andra kompetenser än läkare. Med en så stor majoritet av befolkningen som idag söker primärvården för psykisk problematik och problem gällande rörelseapparaten borde det klart framgå i grunduppdraget att dessa grupper ska kunna få hjälp inom primärvården av personal med motsvarande kompetens.

För den patient som söker primärvårdens tjänster som första instans är den stora fördelen tillgång till adekvat kompetensbesättning inom enheten.

Fast läkarkontakt

Kravet på fast läkarkontakt bör tas bort ur HSL, dock kan vi instämma i att läkarkontakten kan vara specialist i annan specialitet än allmänmedicin. Vi håller med om att det saknar trovärdighet att fastställa ett krav som inte kan uppfyllas. Psykologförbundet anser att en fast vårdkontakt som står för kontinuiteten lika gärna kan vara någon annan yrkeskategori än läkare.

Utredaren beskriver den ökade rörligheten på arbetsmarknaden samt den geografiska rörligheten bland patienter med behov som förändras över tid. Detta gör att det svårare att organisera en kontinuitet i en patient – läkarrelation. Vidare anser utredningen att det inte är lämpligt att låsa systemet strukturellt på så sätt att det byggs upp kring en specifik yrkesgrupp. För patienten torde det vara viktigare att få möte vårdpersonal med rätt kompetens för de besvär han/hon lider av, än att få ha samma läkare. I stället för fast läkarkontakt borde det vara vårdenheten som utgör kontinuiteten och den fasta kontakten.

SVERIGES PSYKOLOGFÖRBUND

Örjan Salling
förbundsdirektör